

Pavel Kovářík

Cesta do Lidetu

Ačkoli mám vlastně spát, nespím naprosto dokonale. Není to ale ani snění, protože stavu leró jsem ještě nedosáhl. Kolem sebe vnímám jen chlad a tmu. Žádné barvy tu nejsou.

Jmenuji se Siriak a jsem členem třetí generace synů Ptialu. Do dalšího Nadechnutí mi zbývá ještě pár oběhů kolem centra mé kupy galaxií, rozhodl jsem se tedy přemýšlet. Moje přemýšlení probíhá formou dialogu, mluvím sám se sebou. Je to zároveň dobrá příležitost sebereflexe. Občas dokonce vzpomínám, což je samozřejmě přísně zakázáno. Je to ale neuvěřitelně vzrušující! Odkrývat věky, kdy jsme byli něčím jiným. Žili jsme jen okamžik, ale přesto to byla věčnost v porovnání s údělem, který jsme si přichystali.

Jsme posledním věkem vědomí tohoto vesmíru. To je naše jediná motivace, náš jediný, všemu nadřazený cíl. Trvalostí našeho vědomí jsme obětovali svá těla, většinu smyslů, pocit blízkosti těch ostatních. Jsme monstra, shluky energie, setrvávající ve svých schránkách, které obíhají po stále stejných drahách kolem již dávno neexistujících středů pomyslných galaxií. Po celou dobu vlastně spíme. Jednou za věčnost je nám dovoleno se probudit. Tomu stavu se říká Nadechnutí. Vše je zařízeno tak, aby vzhůru byl vždy alespoň jeden syn Ptialu. Vědomí musí stále žít. My jsme jediní, kteří tady budou navždy. Víme všechno. Odpověděli bychom na všechno jakémukoli tazateli. Nikdo takový tu není.

Jak plyne čas, je tento vesmír stále větší, stále fádňejší. Ředí se, zjednodušuje se a chladne. Jeho majestátnou obludnost doprovází nekonečná nuda. A s vesmírem se musí měnit i synové Ptialu. Pociťuji, že energie kolem nás stále ubývá. Její nedostatek se projevuje tak, že se stále zpomalují. Jednou se snad úplně zastavím. Mám samozřejmě možnost skočit v čase několik eónů dopředu nebo zpátky, ale neudělám to. Jednou přijde čas a na mně bude, abych se probudil. Všichni ostatní spí a já tu nejsem. Přerušil bych řetězec Nadechnutí a způsobil tak nenávratný konec všeho inteligentního. Naše jediná podstata, pramen našeho žití by byl zničen. A tím by skončil i tento vesmír, neboť vědomí je jeho příčinou.

I

Setrvávám ve tmě a odvažuji se vzpomínat. Duchovní dějiny tohoto vesmíru jsou plné velkých tvorů a my jsme mezi nimi ti největší. Nejsilnější zvítězili, jednomu vnutili své přesvědčení, druhí se podrobili dobrovolně, pokud selhaly obě cesty, nastoupila slavná asimilace a genocidium. Nezastavili jsme se před ničím. Jakmile jsme zjistili, že se vesmír žene do záhuby, že se snad ochotně zhroutí v Jednotu čísel, zničili jsme vlastní civilizaci, zbavili se zbytečné hmoty svých těl a založili Spříseženstvo rovných -Ptialu. Ptialu byla naděje a největší čin organizované inteligence v dějinách. Také to byla největší oběť.

Ničitelé z první generace jsou nyní naši bohové. Byli neohrožení, sebejistí a nelítostní. Prvním úkolem bylo zastavení sebevražedného smršťování vesmíru. Snížili hodnotu zbytkového záření a veškerou přebytečnou hmotu "přeměnili" v energeticky nejvýhodněji využitelnou. Aby zajistili relativní věčnost své existence, zbavili práva na existenci všechno ostatní. Sráželi jednotlivé planety a házeli je do výhně hvězd. Rozbíjeli semeniště komet. Vyhazovali do povětří hvězdné

soustavy i celé galaxie. Černé díry naopak mumifikovali a hýčkali. A když už si byli jisti, že každá civilizace, živočišná kolonie, každý trs trávy zahynuly, že se všechna "zkažená" hmota vypařila, že vesmír vykoupali v krvi a tím mu vybojovali nesmrtelnost, zmizeli a dali vzniknout druhé generaci.

Hospodáři druhé generace byli pokorní a mírumilovní. Nemuseli jednat překotně nebo radikálně, o budoucnosti nepřemýšleli. energii získávali kolonizací černých děr. Roztáčeli a spojovali je navzájem, jednu nechali pohltit druhou a vyhřívali se v jejich energetickém toku. Žili dlouho a šťastně. Když se vypařila poslední supermasivní černá díra, nastává filozofické obrození třetí generace. Ocitla se ve vesmíru, kde prakticky nic neexistuje. Náš vesmír je chudičký a nesmírně nehostinný. Máme spoustu času na přemýšlení. Jsme organizovaní a odpovědní. Produktem naší existence jsou zákony. Realita nás nyní stále ohrožuje, proto jsme byli donuceni nahradit společné sdílení povinností.

Askezi života proti nedostatku jsme vyjádřili ve dvou základních normách. Nařízení dókar praví: "Zmenšuj se a uchovej." Neustále se přizpůsobujeme, já osobně si připadám stále zbytečnější. Vlastně už nežijeme, tupě civíme do prázdna a "zdokonalujeme se". Je dokázáno, že stačí jeden případ porušení dókaru a tepelné pozadí se změní. Neskutečně pomalou studenou syntézu by okamžitě nahradil částicový exodus. Syn Ptialu údajně není schopen sebevraždy, ačkoli by stačilo pouze lusknout energetickým prstem. Kdybych chtěl, ze čtyř rozměrů udělám sedm nebo jeden. Všichni bychom byli spolu...

Druhé nařízení vyšlo z prvního. Vzniklo později jako následek chaosu po zmizení Gara Teusse. Je zvláštní, že jsem ho neznal, přestože si pamatuji jeho jméno. Víím jen, že to byl volnomyšlenkář s odvážným, nenasytným srdcem, který toužil po volnosti. Prostě se ocitl ve špatném čase. Jednoho dne se náhle udělala strašná zima, začal jsem se třást a cítil jsem strach a zmatek ostatních.

"Gar Teuss zmizel," ozývalo se ze všech stran. A za okamžik: "Kdo je Gar Teuss?"

Tepelná rovnováha se obnovila, Gar Teuss si s sebou odnesl všechno vzrušení z možnosti blízkého konce. Zapomnělo by se na něj zcela, nebýt nařízení enet sea. Ani nevím, jak se vzalo v mé paměti, kdo ho vymyslel. Zatímco dókar sídlí v podvědomí, je navždy nevyslovené, enet sea nám koriguje život neustále: "Nikdy nesmíš opustit svůj prostor a čas."

Kam odešel Gar Teuss, mi není jasné. Je samozřejmě spousta možností, mohl proklouznout do jiného vesmíru, mohl se vrátit do hmotného těla svého předka z doby "zkažené" energie. Jisté je, že Gar Teuss nezemřel. To bych tu takhle nepřemýšlel...

Dost o minulosti, přítomnost rychle přeskočit, je tak trapná. Budoucnost je leró. Říká se, že signalizuje nástup čtvrté generace. Je to jediný prvek skutečné dobrovolnosti v našem přežívání. Vše začalo s Erimovým viděním. Erim býval jedním z nejskvělejších. Stalo se, že se jednou neočekávaně probudil mimo pořadí, a promluvil ke všem současně: "Přišli za mnou naši bohové první generace a sdělili mi můj osud. Mám se odebrat do nového světa, kde budeme opět spolu. Celou věčnost budeme existovat nezávisle na nějaké energii, i když vše bude vlastně jen sen, zůstane to tak již navždy. Je to nové žití. Až budete chtít, připojte se ke mně. V okamžiku, kdy ke mně přijde poslední z vás, uslyšíme se opět všichni navzájem a bude se nám o nás zdát. Cítím tu nádhernou vůni!"

To byla jeho poslední slova, leró znamená vonět.

Erim je nyní roven bohům první generace. Již více než polovina synů Ptialu se k němu připojila. Proto se periody Nadechnutí stále zkracují. Stačilo by tak málo, abych byl s ním. Ale bojím se té konečnosti. Už by to nikdy nebylo jinak, a taky to ani jinak nebude, protože až se periody zkrátí natolik, že budu vzhůru téměř nepřetržitě, příšerně tupá vzbuzená existence mě určitě přesvědčí a já se připojím. Ucítím také vůni? A nebudou žádné schránky, snad ani tma, ani chlad. Všichni budeme věčně snít a energie nás nebude zajímat, protože budeme všichni stejně šťastní s Erimem! Ale už se nikdy neprobudíme, nebudeme vzpomínat, vlastně nebudeme. Co je důležitější pro Ptialu a co pro mě? A pro Plerip?

II

Plerip je přítel. Nejbližší osoba ve vesmíru, ačkoli je na jeho opačném konci a naprosto nedostupná. Někdy se stane, že se periody Nadechnutí mohou na zlomek vteřiny překrývat a vzbuzených synů Ptialu bude několik zároveň. Před věky se to stalo mně a Plerip.

Tehdy jsem se již ukládal ke spánku, když jsem ucítil slabé píchnutí (ano, i nás občas někde píchne!). Ohlédl jsem se tím směrem a spatřil Plerip. Vzbuzené existence se normálně vidí a já viděl to, co ještě nikdy. Žádnou nudu, únavu. Krásu.

"Jak se jmenuješ?" zaslechl jsem otázku a zmateně se ohlédl. Prostě choval jsem se nelogicky, ta otázka samozřejmě patřila mně, nikdo jiný ve vesmíru nebyl.

"Siriak," odpověděl jsem. "Určitě mě znáš."

"Ano. Nikdy jsem tě ale neviděla." (Plerip není "ona", je synem Ptialu jako já. Nevím proč, ale mluvili jsme spolu a myslíme na sebe jako v době, kdy existovaly protějšky, které měly později splynout.)

"Já... já jsem tě taky nikdy neviděl."

Bavili jsme se přirozeně, jako bychom oba nevěděli, že tento okamžik je jediný, kdy můžeme být spolu. Nespěchali jsme, nebyli jsme nervózní z toho, že se už nikdy neuvidíme. Snad bylo to nedopatření dílem bohů a já jim nemohu dostatečně vyjádřit díky. Jak je možné, že tvor je schopen být živ z okamžiku, který je k celému jeho životu v tak absurdně nepatrném poměru, a přesto z něj až do smrti nedokáže nebo snad nechce vyčerpát všechno kouzlo a doslova ho hýčká a prohlíží ho ze všech stran. Já nebyl s Plerip déle než milisekundu, i tak to byla věčnost. Hrají si s tím momentem, ve tmě se vynořují obrazy z dávnověku a já jsem s Plerip na všech možných světech, stojíme na pevné zemi. Já jsem větší a chráním ji, i když sám jsem daleko slabší, o tom přece nemůže být sporu, jsem také méně inteligentní a ona je tak křehká, ale ví o mně naprosto všechno. Vidím i jiné obrazy, kdy stojíme vedle sebe, jsme děti a vlastně se pořádně neznáme, hrajeme nějakou společenskou hru ještě s jinými dětmi a hrozně se nenávidíme. Mlátíme se hlava nehlava zahnutými tyčemi ze dřeva. Nechápu proč, ale cítím, že je to začátek, část našeho života v tom světě. Chce se mi jít kolem hřiště a říci sám sobě: "Nemá to cenu, stejně tě nakonec dostane!"

A pak všechno vystřídá lítost, nejprve se světy, na kterých jsme se ocitli, protože už nejsou a my jsme je zahubili, potom s dětmi, které si s námi hrály, protože vyrostly a zestárly a staly se námi, a nakonec je mi líto nás všech a úplně naposled Plerip a mě, že jsme tak dokonalí mrzáci s úplnou pamětí a žádnou budoucností.

Leró by měla být budoucnost, ale je to vlastně jenom další obměna nicoty. Erim je bůh, ale co z toho má? O čem vlastně sní? Může člověk

určovat svoje sny? Ptialu je spříseženstvem rovných. Ve skutečnosti je spolkem bytostí s omezenou svobodou. Na jedné straně svoboda, to je nuda a šed a myšlenky na Plerip. Na druhé straně rovnost, to je dokonalost a snění s Erimem. Svoboda je víc než rovnost, a nejenom proto, že Plerip je víc než Erim a snění a dokonalost a všechno. Svoboda je drsná a těžko se s ní žije, rovnost je pohodlná a voňavá, prostě leró. Je zcela zřejmé, že postupně všichni synové Ptialu zvolí rovnost místo svobody. Nejen proto, že je to pohodlné, ale hlavně proto, že je to logické a správné. Jsme Spříseženstvo rovných, ne svobodných.

Vydržím až do konce, budu poslední alespoň trochu svobodný, ten, který musí být stále vzhůru. A věřím, že předposledním svobodným bude Plerip. Já jediný budu svědkem jejího vstupu do leró. Ještě jednou ji uvidím, ještě jednou!

III

Opět jsem se probudil. Moje nadechnutí je nyní vlastně nepřetržitě. Další se odebral do leró a objem mého vesmíru se opět zvětšil. Zavřu oči a najednou mi zaklepou na rameno: "Vzhůru do dekadence!"

Synů Ptialu na svobodě ubývá, vesmír je čím dál prázdnější a opuštěnější. Máme teď k dispozici víc energie, člověk je najednou nějak svěží, vidí dál. Další černou prázdnotu, šedočerný prach, matnost pozadí, které již opět ochladlo. Množství "obrácených" roste geometricky. Každý eón to musí přijít, proto také necítím už vůbec žádnou melancholii ani sebelítost. Plerip je totiž stále ještě tady! Jsem jenom trochu rozechvělý, ale není to negativní, tak jako byla většina pocitů v mém životě. Odevzdanost vystřídalo očekávání. Proč se vlastně normální, "zdravý" člověk těší na smrt? Leró je pro mě prakticky smrt. V leró budeme s Plerip spolu, ale bude se nám o nás pouze zdát. Budeme se držet imaginárníma rukama a smát se do vysněných očí. Umřeme pro věčný vesmír, který se bude lesknout inteligencí zakonzervovanou a zabalenou, připravenou navždy pro tazatele, který nikdy nevznikne, protože prostě nebude mít z čeho. A jestli se v našem vesmíru vyskytne někdo odjinud, najde uprostřed zbytečně trvajícího téměř-vakua kouli, která bude obsahovat všechno děsivé obžerství fádnosti a věčného otupení. Zjistí, že veškeré dějiny vesmíru směřovaly k definitivnímu nic. Zklamaně opustí náš vesmír, nebo ho možná v rozčilení nad zbytečností své cesty rozmetá. Určitě bude mít tu moc. A nejhorší bude, že bratři v leró si toho vůbec nevšimnou. Dál si budou všichni ve svých snech rovni.

Takže většinu času, kterého mám teď až přespríliš, věnuji odbourání enet sea z paměti. Jsem už blízko, nikdo by nevěřil, jak je to vlastně jednoduché. Dokázal by to každý, problém byl v tom, že to nikdo nezkoušel a asi ani nechtěl zkusit. Potenciální zrádce Ptialu je všemocný, hlavní trik je neustále se rozhlížet kolem sebe. Člověk musí přijmout zodpovědnost v první řadě za svůj život, pokud na to stačí, to je těžší než ohlížet se na ostatní. Už jenom čekám na okamžik, kdy zůstaneme s Plerip ve vesmíru sami. Nepřipouštím si žádnou jinou možnost, je to prostě součást plánu, který ani nemůže dopadnout jinak.

A až se tak stane, postačí jedině mrknutí a enet sea nebude existovat, já obejmu Plerip a odnesu ji pryč nejbližší cestou, ze tmy do světla, proletíme první branou tam, kde je opravdová budoucnost. Kde člověk cítí teplou zemi pod sebou, a když se náhodou

probudí ve tmě, není úplně sám.

IV

Zavřel jsem za sebou bránu a probudil Plerip. Lehounce jsem do ní štouchnul prstem a přitom jsem si ji konečně pořádně prohlédl. Vypadala úplně jinak než poprvé, přesně tak, jak jsem si ji představoval.

Otevřela oči: "Siriaku."

Podíval jsem se na sebe, měl jsem dvě ruce a dvě nohy.

"Vypadáš přesně tak, jak jsem si tě představovala."

Pomalu se začala zvedat z trávy, ale nohy ji napoprvé neposlechly. Sevřel jsem ji v náručí, slyšel její rychlý dech. Zvedl se vítr a rozcuchal jí vlasy, ohlédl jsem se směrem, odkud zavanul, a uviděl přicházet muže.

Louka mi najednou přišla malá pro tři bytosti, každopádně jsem ještě nebyl s dalšími dvěma lidmi současně a trochu mě to rozrušilo.

Muž se na nás díval rozzářenýma očima, byl vyšší než já a usmíval se. Zastavil se asi dva metry od nás a klidně pozdravil: "Vítejte na světě. Zatím se moc nehýbejte, bude chvíli trvat, než si zvyknete na gravitaci."

"Kde to jsme?" Na víc jsem se nezmohl.

Muž se posadil vedle mě a letmo si nás prohlédl. Začal hovořit a přitom rozhazoval rukama, ukazoval střídavě na sebe, na cíp lesa na obzoru: "Jste tam, kde jste chtěli být. Po tom, co jste prožili, se tento svět nedá nazvat jinak než ráj." Vytrhl několik stébel trávy a podával mi je: "Už jsi někdy držel v ruce travu? A zkus si přivonět. Všechno tady opravdu existuje."

Zavřel jsem oči. Byly oslepené barvami.

Plerip se opět probudila: "Cítím tady vůni. Jsme v leró?"

"Co je leró?" zeptal se muž, a než mu stačila odpovědět, pokračoval: "Nedivíte se tomu, jak vypadáte. To je dobře. Já jsem z toho byl úplně na větvi. Chodit jsem se naučil pořádně až za měsíc. Vypadám přesně tak, jak jsem si vždycky představoval. Asi to bude tím prostředím, všechno je tady tak, jak by mělo být, ne jako tam." Ukázal k bráně, ale nedíval se tím směrem. Mluvil, jako by přišel také odtamtud.

"Jak se jmenujete?" zeptal jsem se.

"John," odpověděl. "Ale to ti asi nic neřekne. Předtím," opět mávl směrem k bráně, "jsem vystupoval navenek jako Gar Teuss. Ale ve skutečnosti jsem byl vždycky jenom John. Můžete mi říkat strýčku Johna, jako všichni ostatní."

Seděli jsme u opravdového stolu na opravdových židlích a opravdově jsme pili opravdový čaj. Strýček John seděl naproti a usmíval se. Vůbec se neptal na to, co jsme nechali za bránou, a my jsme mu byli vděční. Přisunul si židli blíž k nám.

Plerip se k němu otočila: "Strýčku Johna, jsme stále nesmrtelní?"

"Ne, na co by ti to bylo?" V jeho hlase jsem zaslechl úžas.

"No, od té doby, co jsi odešel, uplynuly přece miliardy let!"

"Já jsem tady třináct a půl roku. Je to prostě jiný svět, čas tu běží o trochu pomaleji. A co se týče té nesmrtelnosti - hrozná nuda, to ti řeknu. Ptialu je normální banda pošuků. Mimo chodem, až umřu, vzpomeňte si na pohřbu na náš starý vesmír," v tom patetickém tónu jsem slyšel ironii. "V té chvíli už nebude existovat. A je mi to srdečně jedno." Nahnul se k nám: "Už jste dopili? Fajn, pojďte ven. Chci vám něco ukázat."

Šli jsme asi půl hodiny lesem. Nohy mě ještě stále bolely. To

Plerip poskakovala po lese jako srnka a házela po Johnovi šišky. Když stromy začaly řídnout, spatřili jsme střechy prvních domů. I tady žijí lidé! Sice jsem o tom ani chvílku nepochyboval, ale tak nějak jsem se bál Johna zeptat a on o tom sám nemluvil.

"Siriaku, co ti je?" Plerip mě chytla za ruku, druhou rukou si vytřepávala ze šatů jehličí. "Těšíš se do Lidetu?"

Nechápal jsem.

"Myslím tuhle vesnici. John mi to řekl dnes ráno."

Zrychlil jsem a dohnal Johna, který šel kousek před námi, asi jako předvoj: "Proč jsi mi neřekl, že jdeme sem?"

"No, vím, jaká jsi citovka. V Lidetu žije čtyři sta padesát lidí, chlapče! A všechno jsou to místní, chápeš, co tím chci říct?"

Chápal jsem to. V tomto světě žijí lidé, stejní, jací jsme byli i my, než jsme se rozhodli skoncovat s životem a zbaběle jsme se utekli k pouhé sebezáchově. John si určitě myslí, že po těch letech osamění budeme nesví a stydliví před takovou společností. Nevím, jak si to vysvětlit, ale věčná izolace u mě vypěstovala neuvěřitelnou touhu po ekumenizmu. Až teď jsem uvěřil, že je všechno opravdu, že Plerip, John a tento svět nejsou jen součástí bláznivého snu opuštěného ubožáka. Usmál jsem se na Plerip a vešli jsme společně do Lidetu.

"Mimochodem," ozval se za námi John. "Myslím si, že je rozumné, abyste tady začali bydlet."

"Taky si myslím," odpověděl jsem. Zavřel jsem oči a viděl Plerip jako tenkrát ve svých představách. Stáli jsme přesně tady na tom místě, ve vesnici Lidet, na pevné zemi, já byl větší a chránil ji, i když jsem vlastně daleko slabší...

Už už jsem se rozplakal, ale John mi to nedovolil. Strčil do mě nějakým studeným předmětem. "Jestli tady opravdu chcete začít bydlet, tak by nebylo od věci postavit si dům. Ptal jsem se místního truhláře. Půjčí ti nářadí a občas možná i poradí. Víím, že ti zůstala úplná paměť, ale jak se říká mezi námi lidmi: Opakování jest matkou moudrosti. Tohle je kladivo."

ilustroval Jan Štěpánek